

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

Υπό

Σ Π. ΔΟΞΙΑΔΗ

(Τμήμα νεογενήτων, Μαιευτηρίου «'Αλεξάνδρα»)

Πρώτα-πρώτα πρέπει να εξηγήσω τον τίτλο. Δεν πρόκειται να διαβάσετε εδώ για αρχαίους μύθους ή παλαιά παραμύθια που έχουν ιατρικό περιεχόμενο ή κάπως σχετίζονται με θέματα υγείας. Σκοπός μου είναι να σας αναφέρω μερικές από τις σφαλερές αντιλήψεις πάνω σε θέματα υγείας ή αρρώστιας, που και σήμερα ακόμη τα ακούω να λέγονται και να πιστεύονται από ανθρώπους άμορφωτους, αλλά και, πιο συχνά ίσως, από μορφωμένους. Έχω παρατηρήσει ότι στον τόπο μας υπάρχουν δύο μεγάλα θέματα που ο καθένας νομίζει ότι τα ξέρει καλά και πιστεύει ότι ή γνώμη του πάνω σ' αυτά είναι απόλυτα σωστή. Αυτά είναι ή πολιτική και ή υγεία. Ο καθένας μας νομίζει ότι ξέρει με ποιο τρόπο πρέπει να κυβερνηθή ή 'Ελλάς! Δεύτερη γνώμη δεν υπάρχει. Το ίδιο και για κάθε αρρώστια. Δοκιμάστε σε μιὰ συγκέντρωση, χωρίς ν' αποκαλύψετε ότι ανήκετε σε ιατρικό ή παραϊατρικό επάγγελμα, να αναφέρετε κάποιο πραγματικό ή φανταστικό ενόχλημά σας. Όλοι, μὰ άνεξαιρέτα όλοι, θα σας δώσουν μιὰ συμβουλή τί να κάνετε ή θα σας εξηγήσουν από πού προέρχεται. Ακόμη όμως πιο περίεργο, αλλά καμμιά φορά κι' επικίνδυνο, είναι όταν αυτές τις σφαλερές κι' άνόητες γνώμες τις παραδέχονται χωρίς σκέψη και πρόσωπα που ανήκουν σε επαγγέλματα παραϊατρικά, ή ακόμη και ιατροί.

Από τους άπειρους λοιπόν αυτούς μύθους διαλέγω μερικούς που με τα ίδια μου αυτιά έχω ακούσει, για να τους γράψω εδώ. Άλλους τους έχετε κι' έσεις ακούσει και σας παραξέενεψαν ή σας διασκέδασαν, κι'

άλλους πάλι τους πιστέψατε, κι' ίσως τους πιστεύετε ακόμη.

1. *Ο μύθος του αυγού.* Αυτό το κακόμοιρο αυγό τί άμαρτίες έχει! Σε όποιονδήποτε αρρώστια, από γρίπη έως ίλαρά, από νεφρίτιδα έως πνευμονία, το αυγό θεωρείται το πρώτο που πρέπει να κοπή από την δίαιτα και το τελευταίο που πρέπει να δοθή στην ανάρρωση. Κι' όμως, αν εξαιρέσω μερικά άτομα που έχουν μιὰ ιδιαίτερη εδαισθησία στο αυγό, όλοι οί άλλοι μπορούν κάλλιστα να φάν αυγό όταν γενικά επιτρέπονται οί ζωικές τροφές. Δηλαδή το αυγό δεν είναι ούτε πιο βλαβερό ούτε πιο άφελιμο από ό,τι το κρέας ή το ψάρι ή το γάλα. Τώρα, γιατί θεωρήθηκε το αυγό σε διάφορες αρρώστιες σχεδόν σαν δηλητήριο, αυτό δεν το ξέρω. Ίσως όμως ή αιτία να είναι ότι λέμε λεύκωμα το άσπράδι του αυγού, λεύκωμα και ό,τι βρίσκομε στα ούρα σε διάφορες αρρώστιες, κι' από κεί προήλθε ή σύγχυση.

2. *Ο μύθος της δυσκοιλιότητας.* Μιὰ μητέρα φοβάται πάρα πολυ την δυσκοιλιότητα στο μωρό της. Νομίζει ότι μπορεί να πάθη φοβερά και τρομερά πράγματα αν περάσουν 24 ώρες και δεν ενεργηθή. Άγωνιά, τηλεφωνεί στον γιατρό ή σε συγγενείς και φίλους, προσπαθεί να προκαλέση κένωση. Βέβαια, ή πραγματική δυσκοιλιότητα υπάρχει και είναι κάτι ένοχλητικό, αλλά όχι και άνησυχαστικό. Άλλά πρέπει να ξέρωμε τί είναι πραγματική δυσκοιλιότητα. Τέτοια, σε μωρό που μόνο θηλάζει, δεν υπάρχει. Ένα μωρό που διατρέφεται φυσικά μπορεί να

κάνη 3, 4 ή και 5 μέρες για να ενεργηθῆ. Καί ὅμως, όταν δῆτε τὰ κόπρανα πού θά βγοῦν μετὰ τόσες μέρες, θά τὰ βρῆτε ἀπόλυτα κανονικά, δηλαδή σάν μιὰ κίτρινη ἀλοιφή. Αὐτή δὲν εἶναι δυσκοιλιότητα καί δὲν χρειάζεται καμμιά θεραπεία. Ἡ πραγματική δυσκοιλιότητα σημαίνει ὄχι μόνο κένωση σέ ἀραιὰ χρονικά διαστήματα 2, 3 ἢ καί περισσότερων ἡμερῶν, ἀλλά καί σκληρὰ κόπρανα πού βγαίνουν με δυσκολία. Σέ τέτοια περίπτωση πρέπει νά βοηθηθῆ τὸ μωρὸ ἢ τὸ παιδάκι, ἀλλά καί τότε γιὰ νά μὴν ἐνοχλῆται καί πονάη, κι' ὄχι γιὰτι ὑπάρχει γενικότερος κίνδυνος γιὰ τὴν υγεία του.

3. Ὁ μῦθος τῶν ὀρεκτικῶν φαρμάκων. Αὐτὸς εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς συχνότερους μύθους. Σχεδὸν κάθε μέρα ἀκούω ἀπὸ ἀπελπισμένες μητέρες τὴν ἀπεγνωσμένην ἔκκληση: «Γιατρέ μου, σέ παρακαλῶ, δώσε μου ἕνα ὀρεκτικὸ φάρμακο, γιὰτι τὸ παιδί μου δὲν τρώει τίποτε». Καί τὸ παιδάκι μπορεῖ πιθανὸν νά τρώη λίγο, ἀλλὰ βέβαια δὲν πρόκειται ποτὲ με φάρμακα νά ἀρχίσῃ νά τρώη περισσότερο. Ὁ ρεκτικὰ φάρμακα δὲν ὑπάρχουν. Κι' ἂν σὰς πῆ κάποια μητέρα ὅτι με τίς τὰδε βιταμίνες ἢ με τὸ τὰδε σιρόπι ἀνοίξε ἢ ὀρεξὴ τοῦ παιδιοῦ της, νά εἶστε βέβαιοι ὅτι πρόκειται γιὰ σύμπτωση. Ὑπάρχουν καμμιά φορὰ ὠρισμένες νοσηρὲς καταστάσεις πού ὀφείλονται σέ ἔλλειψη κάποιας βιταμίνης ἢ σιδήρου καί πού ἂν δώσωμε ὅ,τι λείπει, μαζί με τὴν γενική καλυτέρευση τῆς υγείας ἀυξάνει κι' ἡ ὀρεξὴ.

Αὐτὸ ὅμως εἶναι σπάνιο, ἐνῶ ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιά πού ἔχουν μιὰ μόνιμη ἀντιπάθεια καί ἀντίσταση στὸ φαγητὸ δὲν ἔχουν καμμιά ἀπολύτως ἀρρώστια ἢ ἔλλειψη, καί ἡ ὀρεξὴ τους ἔχει καταστραφῆ ἀπὸ τὴν κακὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ ἀπὸ τὴν μητέρα τους. Ἡ ἀνορεξία εἶναι δηλαδή ψυχολογική, καί ὀφείλεται στὸ ὅτι κάποτε στὸ παρελθὸν ἡ μητέρα ἢ ἡ γιὰγιά ἢ ὀποιοσδήποτε ἄλλος ἐβίασε τὸ παιδί γιὰ νά φάη, κι' αὐτὸ, ὅπως ἦταν φυσικό, ἀντέδρασε με ἀνορεξία. Ἡ μόνη θεραπεία λοιπὸν αὐτῆς τῆς ἀνορεξίας δὲν εἶναι τὰ φάρμακα, ἀλλὰ τὸ νά πεισθῆ ἡ μητέρα νά παύσῃ ν' ἀσχολῆται κι' αὐτὴ κι' ὅλο τὸ περιβάλλον με τὸ φαγητὸ τοῦ Γιαννάκη, καί ν' ἀφήσουν τὸν Γιαννάκη νά πεινάσῃ. Καί ὁ Γιαννάκης ὀποιοσδήποτε θά πεινάσῃ, ἂν ἔχη ἡ μαμά του ὑπομονή, γιὰτι σ' ἕνα γερὸ ὄργανισμὸ οἱ βασικὲς ἀνάγκες τῆς φύσεως πάντα θά νικήσουν τίς ἐπίκτητες ἀντιπάθειες πρὸς ὠρισμένα πράγματα.

4. Τελειώνω γι' αὐτὴ τὴν φορὰ με τὸν μῦθο τῆς βλαπτικῆς ἐνέργειας τῆς ἀσπιρίνης στὴν καρδιά. Ἐχὼ ἀκούσει ἀρκετὲς φορὲς νά διστάζουν μητέρες νά δώσουν στὰ παιδιά τους ὄση ὄση ἀσπιρίνη τοῦς πῆ ὁ γιὰτρός, γιὰτι φοβοῦνται «μήπως τοῦ πειράξῃ τὴν καρδιά». Γιὰτι βγῆκε αὐτὴ ἡ σφαλερὴ ἰδέα, ὁμολογῶ ὅτι δὲν ξέρω. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅμως πὼς ἡ ἀσπιρίνη μπορεῖ νά πέσῃ βαριά στὸ στομάχι ἢ νά ἔχη ἄλλες τοξικὲς ἐπιδράσεις ἂν ληφθῆ σέ μεγάλες δόσεις, ἀλλὰ νά βλάψῃ τὴν καρδιά δὲν μπορεῖ. (Συνεχίζεται)

ΜΗΤΡΟΤΗΣ

...Ἡ Μητρότης εἶναι χωρὶς διέξοδο. Δὲν συζητεῖ κανεὶς μαζί της. Μιὰ Μητέρα εἶναι θεϊκὴ, γιὰτι εἶναι ἕνα εἶδος ζώου. Τὸ μητρικὸ ἔνστικτο εἶναι μεγαλειωδῶς ζωῶδες. Ἡ μητέρα δὲν εἶναι πιὰ γυναικα, εἶναι θῆλυ. Τὰ παιδιά εἶναι νεογνά.

Ἀπὸ ἐκεῖ πηγάει γιὰ τὴ Μητέρα κάτι κατώτερο καί ἀνώτερο ἀπὸ τὴ λογική. Μιὰ Μητέρα ἔχει διαίσθηση. Ἡ ἀπέραντη σκοτεινὴ θόλωση τῆς δημιουργίας κινεῖται μέσα της καί τὴν ὀδηγεῖ τυφλά, γεμάτη ὅμως διορατικότητα.

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ